

Dotze coeteres del Delta, protegides com a bé cultural d'interès nacional

Són construccions singulars que es van aixecar al mig dels arrossars per guardar i tirar coets contra les pedregades

M. MILLAN

La Generalitat ha declarat 12 coeteres del delta de l'Ebre béns culturals d'interès nacional, en la categoria de zones d'interès etnològic. Les coeteres són construccions singulars que es troben al llarg del delta de l'Ebre i que van ser aixecades a mitjan segle passat per la Mutualidad Arroceras de Seguros, com a eina de lluita contra les pedregades que podien afectar la collita de l'arròs. En concret, s'han protegit les coeteres de Pesigo (l'Ampolla), Piñol (Camarles), Ravnals (l'Aldea), Cámara i Paredols (Amposta), Tario i Lluco (Sant Carles de la Ràpita), Buda, Navarro, Llúpia (Sant Jaume d'Enveja), Montañana i Bombita (Deltebre).

En el període comprès entre 1950 i 1973 es van construir un total de 38 coeteres. En l'actualitat se'n conserven 29.

Es tractava d'una extensa xarxa de casetes per a l'emmagatzematge de coets per neutralitzar possibles pedregades. Les mateixes casetes eren també bases de llançament i es feien servir

Coetera entre arrossars, situada al terme municipal de Deltebre.

FOTO: JOAN REVILLAS

atenent la informació meteorològica aportada per l'Observatori Astronómico del Ebro.

Segons detalla l'estudi del Museu de les Terres de l'Ebre, la lluita contra les pedregades o calamarsades, com a mitjà de protecció de les collites de l'arròs, s'havia introduït al delta de l'Ebre des dels inicis del segle XX. Però va ser el 1940, davant la negativa de les asseguradores privades a cobrir el risc de perdre la collita d'arròs, que la Federación de Agricultores Arroceros de España, agrupació a la qual pertanyien forçosament tots els cultivadors d'arròs de les tretze províncies arrossàries d'Espanya (una d'elles

al Marroc), i que tenia una Delegación del Ebro, amb seu a Amposta, va constituir la seva pròpia asseguradora: la Mutualidad Arroceras de Seguros. El 1949 la Mutualidad va iniciar el programa 'Lucha Antigranizo', realitzada a base de coets antigranífugs, servei que va continuar oferint als seus mutualistes fins al 1985, quan es va liberalitzar l'obligació d'assegurar els cultius.

Segons destaca la Generalitat, les coeteres construïdes al delta de l'Ebre tenen una configuració arquitectònica singular i molt característica, la qual cosa les ha convertit en fites del territori.